

TÓTH ÁGNES

Betonősz

*Nem izzanak színek, rőt színű lángok,
műfák közt művirág illatú lányok
méla egykedvűséggel andalognak
és semmiféle ősrről nem dalolnak.
Festményeken az ősz seszínű talány
formájaként függ szobák betonfalán,
már a versekben sem hull őszi levél,
műgallyak közt a bús szél úgy zenél,
mintha csak kidobott ócska zongora
törött fogsorán botlana bocskora.
A kisemmizett ősz dátumként csupán
naptárakon ül szemlesütve, sután.
Sírhat, tiszta marad tér, utca, árok,
nem dagasztanak sarat pajkos srácok.
S ha még akad a betonkertekben rigó,
nem füttyül, mert nem tudja, mi a dió.
De lesz majd egy betonmúzeum talán,
amelynek hatalmas betonasztalán
hermetikus üvegdobozba árva,
szivárványszínű falevél lesz zárva.
Lesz egy teremőr, bajusza, feje ősz,
s rábökve bölcsen így szól: – Ez az Ősz!*

**TÓTH ÁGNES újságíró,
prózaíró, költő (1946,
Nagyvárad). 1990-től a
Bihari Napló riportere,
szerkesztője. 1994-től
2002-ig a Duna Televízió
váradi tudósítója. Több
gyermekvers- és próza-
kötete jelent meg. Csupa-
bohócok című bohózatát
1995-ben mutatta be a
váradi bábszínház. Leg-
újabb kötete: Ábécé-pará-
dé (versek kisiskolások-
nak, Várad, 2015).**

Tenyér-párom

*Sárga levél a tenyerem.
Benne az őszt melengetem.
Sorsvonala, mint az enyém.
Szív-vonalunk pusztá remény.*

*Túl tavaszon, késő nyáron
Színehagyott tenyér-párom.
Velem sír és velem örül,
Mikor hervad, körös-körül.*

Ágak

*Már egyetlen levél sincs a fákon,
ablakomon kinézve, mintha rácson
át fürkészném az eget.*

*A Hold kivilágított varjúfészek,
a legfelső ágon ül, s mint a részeg,
úgy imbolyog a szélben.*

*Verset írok természetről, ősről,
a szőlőskerti görbe hátú csószról,
ki mindig megkergetett.*

*Az esőről, mely áztatja a házat,
s az eresz alján dézsában mos lábat,
míg el nem merül benne.*

*A ködről, mi besurran a házba,
átöleli a kályhát, mintha fázna,
s a csempéken kiizzad.*

*A sövényről, melyen dér csillog reggel,
s aprócska cinkék pletykálnak jókedvvel
a nyárról, ami elmúlt.*

*Mire benyit a hajnal a kertbe,
belealszom a késő őszi versbe,
s szerelemről álmodom.*

Levelek álma

*Ó, mily szívtelen szerető az ősz,
lecsókolja a leveleket a fákról,
majd rozsdás kardjával hasogatja,
míg vérszínt gyöngyözve lángol
a sok szűz avar a fák alatt.
És zörögve sírnak mind,
izzadnak fanyar szagokat,
Elpihennek az anyaföld ölén,
S álmukban visszavarrják
az ágakra magukat.*

Aranykörök

*Arcod párás üvegre
rajzolt ábra,
beleolvadt egy
novemberi tájba.
Csak szavad érintése
maradt örök:
Emlékeim taván
aranykörök.*

Kapaszkodom

Forog, pörög, szédít a körhinta, egyre közelebb jön, már látom a szürkületből elővillanó üvegzöld almákat, mint gömb alakú fülbevalók függnek a láncok végén, majd újra távolodva belepörögnek a végtelenbe.

Most két felhő kúszik egymás felé, egy férfi és egy női fej, már össze is ér az ajkuk, mindjobban összeforrnak, aztán absztrakt egészben úsznak nyugat felé, ahonnan bronzsörényű lovak vágtatnak elő hangtalan dobogással, széttiporják a szerelmes gomolyagot és beleolvadnak kilehelt párájukba.

Idegen tájban állok. Mégis, mintha már jártam volna erre. Ismerős az égis érő jegyene és alatta a keresztút.

Ösztönösen előreindulok. Karom majd leszakad a szatyor súlyától. Megyek, mint a hazafelé tartó halász, hálójában a vergődő halakkal.

Előttem a hegy nem Üveghegy. Megkezdem a kapaszkodást. Tudom, az ösvényt régen benőtte a tüskés akác. Úgy kapaszkodom a sziklákba, bokrokba, mint a remény utolsó smaragdszálaiba.

Izzad a hegy, s a kövek, mint hatalmas verejtékcseppek, talpam alól legördülnek.

Torkom szikkadt, testem nedves, a szédülés iszonyata szememre ájul. Fel, fel, fel kell érnem. Az apró hószerű házban betegen fekszik a gyerek. Az orvosság, a tej nálam van, csak meg ne csússzak, össze ne törjem.

Elérem a jegyene csúcsát, és ni-ni, ott ül a tetején a nagyapám szalmakalapja, mint hibbant napraforgó, és kajánul vigyorog az avas szalag keskeny ajka. Vajon hogy kerül ide? Mennyit kerestem, hogy legalább ennyi emlékem maradjon a mokány kis öreg után!

A szél tenyere úgy csattan el bűnös arcomon, mint a sértett kedves keze. Leüti a kalapot a jegyéről és fentről látom, mint halott madár könnyű teste, hull-hull alá.

De nekem sietnem kell, nem mehetek vissza érte, mert már későre jár, és az apró fehér házban betegen, éhesen fekszik az anyám vagy a gyerek, már pontosan nem is tudom, és nekem be kell adnom a gyógyszert, főznöm, mosnom, takarítanom kell, és akkor gondolataim zúrzavarába belevonít egy farkas, ami itt a hegyekben nem ritkaság.

A félelem szögesdrótként tekeredik rám, és én tépem, szaggatom, mert sietek és most nem szabad félnem. Most nem!

És lám, már ott az apró hószerű ház. Előtte a kispadon ül nagyapám. Nagyapám! Az öreg észrevesz. Felemeli inas kezét és felém int. Ezüst haja tarajozik a szélben.

Felzúg bennem az öröm. Megszámlálhatatlan ezüstharangocska.

Kiáltani akarok, meg akarom mondani, hogy megtaláltam a kalapját. Felemelem a kezem, hogy üdvözöljem, de abban a pillanatban elejtem a

szatyrot, utánakapok, már nem tudok megkapaszkodni, még látom, hogy papó rémulten néz utánam. Én meg hullok, lejjebb, egyre lejjebb, miközben a szívem valami részeg merészséggel egyre feljebb emelkedik bennem, elszakad tőlem, és már ott van fenn, valahol az apró hősínű háznál, az öreg kérges, meleg tenyerén.

Zsibbadtan zuhanok a halott kalap után. Nyomomban a kövek olyan zajjal robognak, mint mikor egy kocsi sódert bádogsúszdába öntenek.

A hajnal ablakomra tapasztja tejszínű homlokát.

Az utcán kóbor kutya csahol.

A korai villamosok álmos zsörtölődéssel vonszolják magukat az izzadt hátú síneken, és én tagjaimban az éjszakai kapaszkodás fáradalmával, megkezdem nappali kapaszkodásomat.

A titokzatos esőjelző

Ha behunyom a szemem, újra látom a szürke kőlapokkal borított teret, a mellette lejtő macskaköves utcát és az öreg házat, amelyben laktunk, és aminek hűvös, boltíves kapualjában a zöldre festett padon, minden délután Vilma néni üldögélt kötögetve.

Apró termetű, fehér kontyocskás öregasszony volt. Férjét és fiát örvény nyelte el a Sebes-Körösön, ladikostul. Nehéz évek köszöntöttek az özvegyre. Papírokat és rongyokat gyűjtött, aztán valahol eladta. Néhanapján a téren keresztülvágvá kopott zománcú ételhordót cipelve karikázott hazafelé két kis görbe lábán, legtöbbször savanyúkáposzta-szagot eregetve maga mögött, mint egy láthatatlan bűdös felhőt. Ebéd után pedig a kapualji kispadon üldögélve kötögetett valamit, ami napról napra jobban hasonlított Afrika földrajzi alakjára. Meg-megszólította az előtte elhaladó embereket, elmesélte nekik az ő furcsa álmait, és tenyérből is jósolt azoknak, akik elég bolondok voltak, hogy higgyenek neki. Dilisnek tartottuk és a háta mögött sokat csúfoltuk a gyerekekkel. Az egyik nyári vakációnk elviselhetetlen kánikulába fulladt. Olyan volt a város, mint egy hatalmas katlan, amiben mi fődögéltünk, az ég pedig hatalmas kék fedőként nehezedett ránk. Már a kapualj sem bizonyult hűvösnek, mert a fullasztó meleg beszorult oda is. Marcsi, Szomszédjóska meg én a pincébe menekültünk, ahol a hűvös dohos szagba fűrészpör fanyar illata keveredett. Az apró vasrácsos pinceablakon kukucskáltunk kifelé. Onnan ráláttunk a térre. A remegő levegőben tátogva totyogó galambokra, a sétáló szerelmespárookra, akik titkos csókokat vál-

tottak, és a tér közepén álló virággruppra, melyben lekonyult virágok ájuldoztak.

A hírekben a kiszáradt kukoricáról beszéltek, meg arról, hogy a szarvasmarha-állományt megtizedelte a szárazság, mert a Bărăganon kiszáradtak a kutak. – A legmodernebb műholdak előrejelzései szerint nem lesz eső még egy hónapig – ijesztgettek a meteorológusok.

– Márpedig eső lesz pár órán belül – jelentette be Vilma néni, és többször megmasszírozta a tarkóját.

– Dehogyan lesz – nevettek a szomszédok –, hiszen hallhatta a hírekben, hogy tovább tart a szárazság.

– Ki van zárva – sipította az öreglány. – Zúg a fülem. Márpedig ha zúgni kezd, akkor pár órán belül itt az eső. Megmondtam menyasszony koromban is, hogy ne tartsuk az esküvőt az udvaron, mert zúg a fülem, de nem hallgattak rám, el is mosta a lagzit a vihar. Az uramnak is hiába mondtam most hat éve, hogy ne menjenek a fiúval halászni, mert vihar lesz, nem hallgatott rám, és mi lett a vége? Na? Hát odalettek. Belefulladtak a vízbe. Úgyhogy hinnetek kell nekem, mert azt mondom: eső lesz! Punktum.

Szomszédjóska, aki már nagy kamasznak számított mellettünk, mindezeket hallva a sarki telefonfülkéből felhívta a rádió stúdióját és közölte, hogy pár órán belül eső lesz. Biztos forrásból tudja, ugyanis egy titkos jeladó rendszer jelzi az esőt és erre mérget lehet venni. Jelentsék be máris a hírekben. A főszerkesztő elküldte barátunkat a fészkes fenébe és lecsapta a kagylót.

Másfél óra múlva szél kerekedett, és az udvar közepén bóbiskoló vén diófa ágait csavargatni kezdte. Leszaggatta a szárítókötélről az ingeket, azok fehér sirályként repültek át a háztető fölött, ki a térre.

Mogorva felhők parkoltak a Nap elé, és egyre gyűltek, tornyosultak, ellepve az eget. Távolról tompa dörgés hallatszott és a nyakunkba zúdult az áldott eső. A föld percek alatt elnyelte, mint részeges öreg matróz a rumját. Még két napig esett kisebb-nagyobb megszakításokkal. A madarak és az emberek magukhoz tértek, a kerek virágágyásban a virágok kiegyenesedtek és színesen pompáztak. Vilma néni a lakók tortával ünnepelték. Nagy rangra emelkedett esőjóslatával. Meg is fogadtuk, hogy többet nem csúfoljuk. Mindenki vidám volt, csak Alex Popovics, a rádió főszerkesztője járt-kelt savanyú képpel át a téren, és a mai napig nem jött rá, honnan tudta az ismeretlen telefonáló, hogy pár órán belül eső lesz.